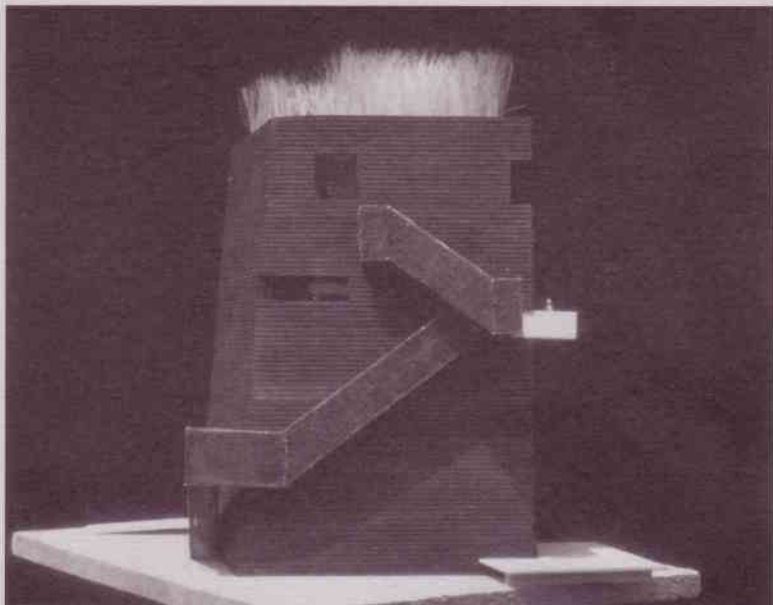

Knut Hamsun

Nr. 3 / 2004

Hamsun-nytt

Utstilling på dataskjerm:

Om det planlagte Hamsun-Senteret etter Steven Holls tegning: side 7

"Om han hadde hørt om den elektriske salmebok som Happpolati hadde oppfunnet?

Hvad elek.?

Med elektriske bokstaver som kunne lyse i mørke!"

(Knut Hamsun, Sult)

Redaksjonen har ordet

Fra september 2004 er det blitt litt omorganisering for Hamsun-Nytt: Mens Knut Hamsun videregående skoles kompetansesenter på Hamarøy fortsatt er ansvarlig for utgivelsen, har bladet fått ny redaksjon etter at Kathrine Fosshoi sluttet ved skolen. Vi takker Kathrine på vegne av Hamsun-Selskapets styre og medlemmer for jobben hun har gjort. På grunn av forandrede rammebetingelser er vi nødt til å skjære ned i utgiftene til lay-out. Vi forutsetter imidlertid at det er innholdet som har størst betydning for medlemmene. Vi inviterer dessuten alle til innspill og livlig debatt om Hamsun og ønsker gjestskribenter velkommen.

Knut Hamsun har vært høyst tilstedeværende i det siste. For det planlagte Hamsunsenteret ble det lagt frem et nytt høyteknologisk konsept, og prosjektleder Alf Einar Øien kunne samtidig med den presentere et passende Hamsun-sitat, som vi har valgt å gjengi på forsiden. I Oslo hadde Victoria premiere den 08.09.04. I Grimstad var det urpremiere den 07.09.04 på Ingar Sletten Kolloens stykke om ekteparet Hamsun "Jeg kunne gråte blod". Programheftet til Kolloens skuespill inneholder en tekst som mange synes er et forsøk på å renvaske Hamsun, det skaper debatt. Og mens vi fremdeles venter på fortsettelsen av Ingar Sletten Kolloens biografi Sværmeren, kommer allerede en helt annen "nyskappende" biografi om Hamsun, denne gang av Jørgen Haugen.

Også 52 år etter hans død er Hamsun i våre tanker og skaper inspirasjon, glede, debatt, bekymring og sinne. *"Hva er det ved denne småkarsgutten som skrev seg frem til verdensberømmelse og påvirket flere generasjoner europeiske og amerikanske forfattere, som griper oss så sterkt følelsesmessig? (...) Vi blir aldri ferdig med hans diktning. Vi får aldri et godt svar på hvorfor nasjonalhelten ble en nasjonal forræder,"* formulerer Fædrelandsvennen fenomenet (11.09.04), og svarer på spørsmålet om Hamsun rent juridisk ikke burde ha vært dømt: *"Hamsun er ikke juss. Hamsun er følelser."*

Hamsun-Nytt-redaksjonsteamet
Knut Hamsun videregående skoles kompetanseformidling
v/Elke Kriehn
Boks 83, 8298 Hamarøy,
e-post: ek@hamsun.vgs.no

**Medlemmene bes å melde fra om adresseforandringer.
Vi får mange eksemplarer av Hamsun-Nytt sendt tilbake i posten.**

TEATER

"Victoria": Oslo Nye Teaters sceneversjon av Knut Hamsuns roman Victoria står på programmet til og med 30. oktober 2004. Det er Svein Sturla Hungnes som er ansvarlig både for dramatisering og regi. Herborg Kråkevik har rollen som Victoria, Henrik Mestad spiller Johannes. Kritikkene etter premieren den 8. september var ikke strålende: "Svulstig", sier *Klassekampen* (10.09.04) og mener at forestillingen er for statisk og for knapp og at Hamsuns verk dessuten ble gjort til kitsch; man kunne også hatt mer fokus på den aktuelle dimensjonen i stykket, for eksempel skammen over å være fattig. *Aftenposten Morgen* (10.09.04) synes at forestillingen ikke er "uten feil og mangler, men den er vakkert utformet og har flere fine scenebilder". Menneskene på scenen blir ifølge *Aftenposten Morgen* ikke mer enn skisser. Og "det bikker over i melodrama når gjennomgangsfiguren i Unni Evjens hvitklede skikkelse skrider over scenen og messer om blomster om blod". *Dagsavisen* (10.09.04) oppsummerer: "Victoria er blitt en flat og banal kjærlighetshistorie", mens *Dagbladet* (09.09.04) mener stykket kom med "blomster uten blod". Billetter fra kr. 230,-, bestillingstelefon: 22 34 86 80 eller 815 33 133

"Jeg kunne gråte blod": Hamsunbiograf Ingar Sletten Kolloen har skrevet et helt nytt stykke om Knut og Marie Hamsun for Riksteatret. Ellen Horn og Ola B. Johannessen spiller i høst ekteparet som endte sitt liv som en av landets mest forhatte familier. Regi: Bentein Baardson. Stykket utspiller seg i soverommene der de to levde sitt siste år sammen bak vekselvis åpen og låst dør. Kolloen håper at teaterstykket kan gi et nytt bilde av ekteparet Hamsun. Ola Veigaard, styremedlem i Hamsun-Selskapet skrev til Hamsun-Nytt: "Riksteatrets urpremiere tirsdag 6. september i Grimstad ble en sterk opplevelse. 'Jeg kunne gråte blod' gir et gripende bilde av to egenrådige og bitre mennesker." Forestillinger i oktober: ALTA 9.okt. LAKSELV 10.okt. TROMSØ 11.okt. FINNSNES 13.okt. HARSTAD 14.okt. NARVIK 15.okt. BODØ 18.okt. MO I RANA 19.okt. MOSJØEN 20.okt. KOLVEREID 21.okt. NAMSOS 22.okt. STEINKJER 23.okt. VERDAL 25.okt. STJØRDAL 26.okt. RØROS 27.okt. MELHUS 28.okt. RISØR 31.okt. KRISTIANSAND 1.nov. LINGDAL 3.nov. EGRSUND 4.nov. SANDNES 6.nov. KVINESDAL 7.nov. LILLEHAMMER 14.nov. OTTA 15.nov. RAUFOSS 16.nov. RENA 17.nov. ELVERUM 18.nov. KONGSVINGER 19.nov. ASKIM 21.nov. HORTEN 22.nov. NØTTERØY 23.nov. SANDEFJORD 24.nov. LARVIK 25.nov.

FILM

"Sult"- film på DVD: Hvem husker ikke Per Oscarsson i filmen "Sult"? Man kan neppe lese boken uten å se Per Oscarsson for seg. Nå er tiden kommet til å se eller gjense

Henning Carlsens mesterverk. DVD'en har i tillegg en halv times meget spennende samtale mellom Hamsuns barnebarn Regine Hamsun og den amerikanske, norsk gifte forfatter Paul Auster. Dessuten forteller Henning Carlsen om filmens tilblivelse. Filmen kan bestilles direkte hos Henning Carlsen på adressen <http://www.dagmarfilmproduktion.dk/>. Anbefales.

BØKER

Karl Erik Harr i Hamsuns fotspor: Med en ny bok vil Karl Erik Harr sette søkelyset på svermeren Hamsun. I Juli 2004 langserte han boken "I Hamsuns fotspor", en bok med bilder og tekst fra Hamsuns mange bosteder i Nord-Norge. "Jeg har hatt det veldig morsomt under arbeidet," sier Harr. Han har reist rundt i Knut Hamsuns fotspor med sitt akvarellskrin og forsøkt å gjenskape stemninger og miljøer fra de stedene Hamsun oppholdt seg fram til han skrev "Markens Grøde". Nørholm og Hamsuns mange steder i sør er ikke berørt i denne omgangen. Men det vurderes en oppfølger til boken.

"Hjemlængsel" heter en litt annerledes bok om Knut Hamsun. Fotografen Bjørn Erik Olsen fra Bodø og sokneprest Rolf Steffensen fra Hamarøy har samarbeidet om boken. Teksten gir en del informasjon om Hamsuns liv og inneholder også utdrag fra Hamsuns verker. De vakre fotoene fra Hamsuns Hamarøy er tilpasset teksten og gjenspeiler mye av inspirasjonen som inngikk i Hamsuns litteratur.

"Den Gaadefulde". Under Hamsun-dagene på Hamarøy presenterte Hamsun-Selskapet sin nye utgivelse av Hamsuns første bok. Det er første gang siden førsteutgaven i 1877 at romanen Den Gaadefulde gjenoptrykkes (bortsett fra en faksimile som Gyldendal i 1959 trykte i få eksemplarer). Et eksemplar av førsteutgaven var etter en melding av *Gudbrandsdølen Dagingen* den 29.04.04 til salgs hos J.W. Cappelens Antikvariat til 150.000 kroner. Nu er boken endelig også tilgjengelig for Hamsun-elskere med vanlig lommebok. Det er ikke noe viktig verk og heller ingen god roman, men "en kuriositet som hører med", som årets Hamsun-stipendiat Kirsten Hedvig Rasmussen uttrykker det. Boken kommer ut i Hamsun-Selskapets skriftserie som nr. 19. Salget har gått jevnt og bra siden lanseringen.

Hamsun Svermeren, Hamsun Erobreren: Den 2. del av Ingar Sletten Kolloens biografi utkommer 21. oktober 2004. Del 1, "Svermeren", fikk den gang god kritikk: "Dette er det mest etterrettelige og omfattende som noensinne er skrevet om Knut Hamsuns liv...." *Terje Stemland, Aftenposten*. "Resultatet er fascinerende." *Dag Solstad, Dagsavisen*. "Hudløst og helstøpt om Hamsun." *Even Arntzen, Nordlys*. Man kan altså være spent på

fortsettelsen. – I et intervju med *Aftenposten Morgen* sier Sletten Kolloen: ”Hamsun skulle vært straffedømt. Ikke idiotstemplet.”

Ros for Kolloen: Dag Solstad påpekte i den pågående biografidebatten, at biografien er en litterær sjanger og trenger et gjennomtenkt fortellergrep. Han roser Kolloens Hamsunbiografi nettopp fordi fortellergrepet er så bra: ”Det er i Kolloens skrivepraksis, i hans Hamsun-fortelling, at svaret på om hvorvidt det trengs en ny Hamsun-biografi blir gitt, og svaret er da ja.” (*Klassekampen* 14.09.04)

Kolloen kutter ned: De to bindene av Ingar Sletten Kolloens Hamsun-biografi med tilsamen 1000 sider skal nå kuttes ned til en kortversjon på bare 350 sider, beregnet for det internasjonale markedet. Den nye utgaven skal lanseres på en internasjonal bokmesse i London i mai.

Gerd Høst om Ellinor: I den nye boken ”Så mange slags kjærlighet” om livet til Hamsuns datter Ellinor skriver forfatter og tyskprofessor Gerd Høst (89) at Ellinor ble lobotomert bare 36 år gammel. Ifølge Høst ble inngrepet gjort fordi Ellinor led av depresjoner, bulimi og alkoholproblemer. Forfatteren var venninne med Hamsuns datter i Berlin på 1930-tallet. Ellinor ble sendt på klosteskole bare 13 år gammel, og det anser Høst som årsak til hennes depresjoner. Ingar Sletten Kolloen mener derimot at ”det blir en kvasipsykologi å trekke sånne slutninger. Det å forklare en nervesykdom med at hun hadde problemer hjemme er for enkelt.” Selv har Kolloen valgt å utelate opplysningene. ”Dette tilhører privatlivets fred,” mener han. (*Dagbladet* 04.09.04; *Fædrelandsvennen* 04.09.04)

Enda en biografi: Aschehoug melder at ”en ny Hamsun-biografi skal lanseres i høst. Jørgen Haugan har ifølge forlaget skrevet en nyskapende biografi om Hamsun – en biografi som også forteller historien om hvordan diktere er blitt til guder i Norge, og om guden som sviktet.” (*Fædrelandsvennen*, 11.09.04)

Hamsun-Selskapet jobber på skriftseriens bok nr. 20: Tradisjonen tro planlegges bokutgivelsen av Hamsundagenes foredrag utsendt til Hamsun-Selskapets medlemmer (og de øvrige deltakerne på årets litteraturseminar) i slutten av november/begynnelsen av desember. Even Arntzen ved universitetet i Tromsø er allerede godt i gang med oppgaven: ”De fleste av foredragene må bearbeides noe før de kan utgis i bokform. Dette tar litt tid i og med at jeg må konferere med hver enkelt foredragsholder. Men alt er i rute, boka går etter alle solemerker i trykken om en måneds tid, og da bør den være nådd fram til folk i god tid før jul,” sier Arntzen.